

„Narzędzie do klasy VII SP – praca z tekstem poetyckim (Wisława Szymborska *Wywiad z dzieckiem*)”

Joanna Majchrzak-Broda

Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 148 w Krakowie

Temat:

Klasa pełna mistrzów. Spotkanie z wierszem Wisławy Szymborskiej *Wywiad z dzieckiem*.

Cele lekcji:

Uczeń

- wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio,
- charakteryzuje bohatera lirycznego i opisuje jego postawę wobec świata,
- określa przeżycia bohatera wiersza i porównuje je ze swoimi doświadczeniami,
- opisuje obraz, rozpoznaje elementy symboliczne i próbuje określić ich znaczenie,
- posługuje się formą dialogu podczas tworzenia wypowiedzi pisemnej.

Koncepcja lekcji – komentarz metodyczny

Podczas lekcji uczniowie będą mieli okazję poznać wiersz Wisławy Szymborskiej *Wywiad z dzieckiem* opublikowany w tomie *Wszelki wypadek* (1972 r.). Tekst Noblistki w ciekawy sposób ukazuje świat obserwowany oczami dziecka – pełnego pasji, otwartości, krytycyzmu, niezgody na zastaną rzeczywistość. Taka postawa jest bliska wielu młodym ludziom, więc analiza wiersza da uczniom szansę na utożsamienie

się z bohaterem lirycznym. Wiersz Szymborskiej może też stanowić wstęp do omawiania lektury obowiązkowej – utworu Antoine`a de Saint-Exupery`ego *Mały Księżę*.

Do większości współczesnych uczniów obraz przemawia lepiej niż słowo, więc punktem wyjścia do analizy wiersza może być spotkanie z dziełem malarskim, cennym nie tylko jako kontekst do utworu lirycznego. Uczniowie bowiem będą mieli okazję poznać przykład włoskiego manieryzmu – obraz Giuseppe Arcimboldo *Portret Rudolfa II jako Wertumnusa*.

Tytuł wiersza Szymborskiej nawiązuje do gatunku publicystycznego, co z kolei można wykorzystać jako punkt wyjścia do tworzenia wypowiedzi pisemnej – wywiadu. Przy realizacji tego zadania uczniowie będą mieli okazję wykazać się ciekawością poznawczą i zaprezentować te aspekty współczesnego świata, które ich szczególnie interesują.

Indywidualizacja pracy uczniów

Zarówno w początkowej fazie lekcji, jak i podczas omawiania wiersza, siódmoklasiści wypełniają karty pracy przygotowane zgodnie z rozpoznaniem typów uczniów¹:

- typ intelektualny (cehuje go sprawność intelektualna, dobra koncentracja, myślenie analityczne; uczy się najlepiej według porządku logicznego oraz w sposób ustrukturyzowany i zorganizowany),
- typ emocjonalny (kreatywność, zaangażowanie społeczne, analiza zagadnień etycznych; uczy się najlepiej poprzez wyobrażenia całościowo-obrazowe),
- typ działający (sprawne i praktyczne myślenie, wielostronne działanie),
- typ współpracujący (prostoliniwność, stabilność, wytrwałe działanie).

Karty pracy zostały przygotowane w czterech wersjach:

wersja 1. – dla uczniów rozpoznanych jako typ intelektualny i współpracujący, sprawnie radzących sobie z samodzielnym wykonywaniem zadań, pracujących w dobrym tempie,

wersja 2. - dla uczniów rozpoznanych jako typ intelektualny i współpracujący, wymagających podania dodatkowych wskazówek, pracujących w wolniejszym tempie,

¹ R. Riebisch , H. Luszczynski *Diagnoza typów uczniów*, tłum. D. Niedenthal, Sopot 2014.

wersja 3. - dla uczniów rozpoznanych jako typ emocjonalny i działający, sprawnie radzących sobie z samodzielnym wykonywaniem zadań, pracujących w dobrym tempie,

wersja 4. - dla uczniów rozpoznanych jako typ emocjonalny i działający, wymagających podania dodatkowych wskazówek, pracujących w wolniejszym tempie.

Podczas rozdawania kart pracy i objaśniania poleceń warto wyjaśnić uczniom, że otrzymują różne zadania, które złożą się na pełną odpowiedź. Taki komentarz pozwoli uniknąć szufladkowania uczniów (słaby/zdolny).

Przebieg lekcji

Działania wstępne – analiza obrazu Giuseppe Arcimbolda *Portret Rudolfa II jako Wertumnusa*.

Giuseppe Arcimboldo *Portret Rudolfa II jako Wertumnusa*,

w zbiorach zamku Skokloster, Szwecja

Uczniowie przyglądają się reprodukcji obrazu. Zastanawiają się, jaka zagadka ukryta jest na tym portrecie. Aby rozwiązać tę zagadkę, uczniowie pracują indywidualnie, wypełniając otrzymane karty pracy (załącznik: Karta pracy – obraz – wersja 1./2./3./4.).² W zależności od rozpoznanych typów uczniów uzupełniają opis obrazu, wpisując rzeczowniki lub przymiotniki. Rzeczowniki pozwalają na porządkowanie opisu (to ważne dla uczniów reprezentujących typ intelektualny), z kolei przymiotniki wpływają na plastyczność opisu (taka wizja jest bliższa uczniom reprezentującym typ emocjonalny). Po zaprezentowaniu wyników pracy siódmoklasiści dzielą się refleksjami na temat tego, jak można postrzegać otaczające nas obiekty (szczegółowo/ całościowo, dosłownie/symbolicznie.)

Główna część lekcji

1. Pierwsze czytanie wiersza Wisławy Szymborskiej *Wywiad z dzieckiem*. Czytanie odbywa się bez ujawnienia uczniom tytułu utworu (dla ułatwienia tekst można wyświetlić na ekranie). Uczniowie podają swoje propozycje, kim jest bohater liryczny – Mistrz.

Wywiad z dzieckiem

Mistrz od niedawna jest wśród nas.

Dlatego czai się ze wszystkich kątów.

Zasłania twarz rękami i patrzy przez szparkę

Staje czołem do ściany, potem odwraca się nagle.

Mistrz odrzuca z niesmakiem absurdalną myśl,

że stół spuszczonej z oka musi być stołem bez przerwy,

że krzesło za plecami tkwi w granicach krzesła

i nawet nie próbuje skorzystać z okazji.

To prawda, trudno świat przyłapać na inności.

Jabłoń wraca pod okno tuż przed oka mgnieniem.

Tęczowe wróble zawsze pociemniają w porę.

Ucho dzbanuszka złowi każdy szmer.

Szafa nocna udaje bierność szafy dziennej.

² Podczas przygotowywania kart pracy zostały wykorzystane informacje ze strony www.isztuka.edu.pl.

Szuflada stara się przekonać Mistrza,
że jest w niej tylko to, co do niej wcześniej złożono.
Nawet w książce z bajkami otwartej znienacka
królowna zawsze zdąży usiąść na obrazku.

Czują we mnie przybysza - wzdycha Mistrz -
nie chcą obcego przyjąć do wspólnej zabawy.
Bo żeby wszystko, cokolwiek istnieje,
musiało istnieć tylko w jeden sposób,
w sytuacji okropnej, bo bez wyjścia z siebie,
bez paazy i odmiany? W pokornym stąd - dotąd?
Mucha w pułapce muchy? Mysz w potrzasku myszy?
Pies nigdy nie może zdobyć się na nic innego,
jak sparzyć po raz drugi ufny palec mistrza?
Czy to jest ten właściwy ostateczny świat:
rozsypane bogactwo nie do pozbierania,
bezużyteczny przepych, wzbroniona możliwość?

Nie - krzyczy Mistrz i tupie tyłoma nogami
iloma rozporządza - w tak wielkiej rozpacz,
że mało by tu było i sześciu nóg chrabąszcza.³

2. Gdy uczniowie poznają tytuł wiersza, można zapisać temat lekcji: **Klasa pełna mistrzów. Spotkanie z wierszem Wisławy Szymborskiej Wywiad z dzieckiem.** Tak sformułowany temat sprzyja motywacji do pracy, uczniowie – dzieci czują się mistrzami. To powoduje, że pracują chętniej, chcą sprostać wyzwaniu, angażują się w wykonywanie zadań.
3. Uczniowie pracują indywidualnie lub podzieleni na grupy, wypełniając otrzymane karty pracy (załącznik: Karta pracy – wiersz – wersja 1./2./3./4). Jeśli będzie to praca indywidualna, warto poprzedzić ją ogólną rozmową o wierszu na forum klasy. Jeśli uczniowie stworzą natomiast grupy eksperckie, mogą najpierw uzupełniać karty pracy (wtedy dyskusja toczy się w grupach), a dopiero

³ W. Szymborska *Wywiad z dzieckiem*, w: tejsze, *Wszelki wypadek*, Warszawa 1972.

wyniki pracy są prezentowane na forum klasy. Podczas dyskusji można poruszyć następujące zagadnienia: Jak postrzegamy świat? Jak dzieci widzą świat, a jak widzą go dorośli? Dlaczego nie tak łatwo być indywidualistą? Dlaczego ktoś, kto myśli niestandardowo, jest często odrzucany przez grupę?

Uczniowie rozpoznani jako typ intelektualny i współpracujący wyszukują w tekście informacje na temat bohatera lirycznego, przywołują pytania, jakie zadaje Mistrz, opisują jego zachowanie przedstawione w ostatniej strofie. Z kolei uczniowie rozpoznani jako typ emocjonalny i działający charakteryzują bohatera lirycznego, łączą pytania, jakie zadaje Mistrz, ze swoimi doświadczeniami i uczuciami, określają przyczyny gwałtownego zachowania bohatera, które zostało ukazane końcu wiersza. **Taki sposób przeprowadzenia tej części lekcji odpowiada na potrzeby personalizacji pracy.**

Po omówieniu zapisów umieszczonych w kartach pracy warto powrócić do tematu lekcji (jego wyjaśnienia, a może weryfikacji). Uczniowie dzielą się wtedy refleksjami na temat tego, czy odnajdują siebie w bohaterze lirycznym, czy czują się mistrzami (jeśli tak, to w jakiej dziedzinie).

4. Podczas omawiania wyników pracy uczniów można odwołać się do artykułu Wojciecha Bonowicza *Niewidzialny łańcuch. O kilku wierszach Wisławy Szymborskiej*. **Ten tekst krytycznoliteracki warto wykorzystać zwłaszcza w klasie o dużym potencjale humanistycznym.** Uczniowie pracując z tekstem Bonowicza, podkreślają w nim najważniejsze sformułowania, najciekawsze frazy, ważne wnioski. Zgromadzony materiał może służyć wzbogaceniu notatki po lekcji.

(...) głównym bohaterem było dziecko, mały mistrz, który właśnie zjawił się na świecie. Mistrz ów dziwi się i złości, że wszystko, co istnieje, istnieje „tylko w jeden sposób”, w „pokornym stąd – dotąd”. „Mucha w pułapce muchy? Mysz w potrzasku myszy? / Pies nigdy niespuszczany z utajonego łańcucha?”. Każde istnienie jest uwięzione w swojej formie. Aby tę myśl uwyraźnić, poetka sięga po przykłady najbardziej pospolitych zwierząt, których los kojarzony bywa z ograniczeniem wolności. Lep na muchy, pułapka na myszy, łańcuch przykuwający psa do jego budy – stają się tu jednak symbolami czegoś, co jest ograniczeniem znacznie bardziej dramatycznym, bo nieuniknionym: istnienia, które znalazło się „w sytuacji okropnej, bo bez wyjścia z siebie”.

Mały mistrz nie wie, czy tak jest naprawdę. Być może świat nieruchomieje tylko wtedy, kiedy patrzy nań ludzkie oko. Nieuchwycony w pułapkę spojrzenia, żyje sobie inaczej, własnym życiem, nie chcąc „przyjąć do wspólnej zabawy” obcego – człowieka. Być może to sam człowiek nosi w sobie tę unieruchamiającą skłonność, a świat broni się przed uprzedmiotowieniem, demonstrując tylko to, co człowiek chce zobaczyć. Mały mistrz złości się, bo przeczuwa, że poza formami ukazującymi mu swoje niezmiennie oblicze ukrywa się

coś jeszcze, „bezużyteczny przepych, wzbroniona możliwość”. Wzbroniona jemu, no bo komu? A wraz z tym przecuciem zjawia się też myśl o własnej ograniczoności. Mistrz krzyczy „i tupie tyloma nogami / iloma rozporządza – w tak wielkiej rozpaczy, / że mało by tu było i sześciu nóg chrabąszcza”.

„Utajonym łańcuchem” psa jest więc w *Wywiadzie z dzieckiem* jego psia forma. Zarówno pies, jak i człowiek są „niewolnikami” czegoś, co rozstrzygnięte zostało poza nimi. Mały mistrz to figura poety, który zdumiewa się i buntuje wobec takiego rozpoznania.⁴

Podsumowanie lekcji

Jako podsumowanie lekcji można wykorzystać anegdotę przywołaną w książce Michała Rusinka *Nic zwyczajnego o Wisławie Szymborskiej*. Autor wspomina pewną przygodę związaną z opieką nad małą córką, która stała się mimowolną bohaterką całkiem poważnego wiersza.

Pewnego dnia koło dziesiątej rano Natalka siedziała jak zwykle, przypięta szelkami, na specjalnym krześle przy stole, a ja karmiłem ją jakąś papką i piłem kawę. Zadzwonił telefon (stacjonarny). Poszedłem do drugiego pokoju odebrać, podniosłem słuchawkę i odwróciłem się do Natalki – akurat w momencie, kiedy ona zaczęła ściągać obrus ze stołu. Po sekundzie wszystko, co na nim stało, wylądowało na podłodze.

Zamiast powiedzieć „słucham?”, wrzasnąłem do słuchawki coś nieartykułowanego. Pani Wisława – bo to oczywiście ona dzwoniła – spytała, co się stało. Opisałem sytuację, sądząc, że usłyszę choć najdrobniejszy wyraz współczucia. Nic z tego. Nie od poetki. Usłyszałem tylko: „Wie pan co? To jest dobry temat na wiersz”.⁵

Wiersz, który powstał jako następstwo opisanych przez Michała Rusinka zdarzeń, można potraktować jako post scriptum do utworu *Wywiad z dzieckiem* – opowieści o naturze młodego człowieka – pełnego pasji, otwartości i niezgody na zastaną rzeczywistość. Warto zadać uczniom pytanie o podobieństwo między bohaterami obu wierszy Szymborskiej.

⁴ W. Bonowicz *Niewidzialny łańcuch. O kilku wierszach Wisławy Szymborskiej*, „Znak” 2012, nr 684.

⁵ M. Rusinek *Nic zwyczajnego o Wisławie Szymborskiej*, Kraków 2016.

Mała dziewczynka ściąga obrus

Od ponad roku jest się na tym świecie,
a na tym świecie nie wszystko zbadane
i wzięte pod kontrolę.

Teraz w próbach są rzeczy,
które same nie mogą się ruszać.

Trzeba im w tym pomagać,
przesuwać, popychać,
brać z miejsca i przenosić.

Nie każde tego chcą, na przykład szafa,
kredens, nieustępliwe ściany, stół.

Ale już obrus na upartym stole
- jeżeli dobrze chwycony za brzegi -
objawia chęć do jazdy.

A na obrusie szklanki, talerzyki,
dzbanuszek z mlekiem, łyżeczki, miseczka
aż trzęsą się z ochoty.

Bardzo ciekawe,
jaki ruch wybiorą,
kiedy się już zachwieją na krawędzi:
wędrówkę po suficie?
lot dokoła lampy?
skok na parapet okna, a stamtąd na drzewo?
Pan Newton nie ma jeszcze nic do tego.
Niech sobie patrzy z nieba i wymachuje rękami.

Ta próba dokonana być musi.

I będzie.⁶

Temat pracy pisemnej, która będzie podsumowaniem spotkania z poezją Wisławy Szymborskiej, nawiązuje do tytułu wiersza. Zadaniem uczniów będzie opracowanie tekstu wywiadu z osobą, która jest dla nich mistrzem.

Tematy do wyboru

1. Przeprowadź wywiad z osobą (z kimś z rodziny, z grona przyjaciół), którą uważasz za mistrza. Zapisz przebieg rozmowy.
2. Zredaguj tekst wywiadu, który chciałbyś przeprowadzić z kimś, kogo uważasz za mistrza. Przygotuj odpowiedzi na podstawie wiedzy, jaką posiadasz o danej osobie (sportowcu, pisarzu, muzyku, aktorze etc.).
3. Klasa pełna mistrzów. Przeprowadź wywiad z koleżanką/ kolegą z klasy. Rozpocznij rozmowę od słów: „Ponieważ jesteś mistrzem...”. Zapisz tekst wywiadu.

Redagowanie pracy pisemnej również podlega indywidualizacji (może to być wywiad przeprowadzony naprawdę – z kimś z rodziny, z przyjacielem, etc. lub wymyślony na potrzeby szkolne – z kimś sławnym, może z filozofem, naukowcem, poetą). Można zaproponować pracę w formie klasycznego wywiadu (na wzór wywiadów prasowych) lub w formie poetyckiej (na wzór wiersza Szymborskiej).

⁶ W. Szymborska *Mała dziewczynka ściągła obrus*, w: tejże, *Chwila*, Kraków 2002.

Karta pracy – obraz - wersja 1.

Giuseppe Arcimboldo *Portret Rudolfa II jako Wertumnusa* *,
Zamek Skokloster, Szwecja

*Wertumnus - starożytny rzymski bóg przemian, pór roku i dojrzewania plonów oraz handlu

Uzupełnij opis obrazu, wpisując odpowiednie rzeczowniki.

Nos cesarza przypomina dużą, mięsiste wargi składają się z dwóch, nad którymi widać wąsy W miejscu brwi artysta umieścił, oczy zaś skomponował ze strąków Głowę Rudolfa II - Wertumnusa zdobi okazałych rozmiarów wieniec z kłosów zbóż (żyta, pszenicy, prosa),, w które wplecione zostały oliwki, gałązki jarzębiny oraz owoce Szyję, potężny tors i ramiona cesarza, złożone z, zdobi piękny, długi wieniec z wielobarwnych kwiatów. Widzimy tu róże, lilie, irysy, goździki, powój i inne, kolorowo kwitnące rośliny.

Karta pracy – obraz - wersja 2.

Giuseppe Arcimboldo *Portret Rudolfa II jako Wertumnusa* *,
Zamek Skokloster, Szwecja

*Wertumnus - starożytny rzymski bóg przemian, pór roku i dojrzewania plonów oraz handlu

Uzupelnij opis obrazu, wpisując odpowiednie rzeczowniki. Wykorzystaj wyrazy z ramki.

Nos cesarza przypomina dużą, mięsiste wargi składają się z dwóch,
nad którymi widać wąsy W miejscu brwi artysta umieścił, oczy zaś
skomponował ze strąków Głowę Rudolfa II - Wertumnusa zdobi okazałych rozmiarów
wieniec z kłosów zbóż (żyta, pszenicy, prosa),
....., w które wplecione zostały
oliwki, gałązki jarzębiny oraz owoce
..... Szyję, potężny tors i ramiona cesarza, złożone z
.....
....., zdobi piękny, długi wieniec z
wielobarwnych kwiatów. Widzimy tu róże, lilie, irysy, goździki, powój i inne, kolorowo kwitnące rośliny.

kukurydza, gruszka, pietruszka, winogrona, jarzębina, groch, granaty, figi, dynia, rzepa,
śliwki, czosnek, por, karczoch, kapusta, oliwki, wiśnie, cebula

Karta pracy – obraz - wersja 3.

Giuseppe Arcimboldo *Portret Rudolfa II jako Wertumnusa* *,
Zamek Skokloster, Szwecja

*Wertumnus - starożytny rzymski bóg przemian, pór roku i dojrzewania plonów oraz handlu

Uzupełnij opis obrazu, wpisując odpowiednie przymiotniki.

Nos cesarza przypomina gruszkę, wargi składają się z dwóch czereśni, nad którymi widać wąsy ze zboża. W miejscu brwi artysta umieścił kłosa żyta, oczy zaś skomponował ze strąków grochu i owoców głogu. Głowę Rudolfa II - Wertumnusa zdobi rozmiarów wieniec z kłosów zbóż (żyta, pszenicy, prosa), kolby kukurydzy, kiści i winogron, w które wplecione zostały oliwki, gałązki jarzębiny oraz owoce: granaty, figi, wiśnie, gruszki, śliwki i inne. Szyję, potężny tors i ramiona cesarza, złożone z dyni oraz rzepy, cebuli, czosnku, porów, pietruszek, karczocha i liści kapusty, zdobi wieniec z kwiatów. Widzimy tu róże, lilie, irysy, goździki, powój i inne, kolorowo kwitnące rośliny.

Karta pracy – obraz - wersja 4.

Giuseppe Arcimboldo *Portret Rudolfa II jako Wertumnusa* *,
Zamek Skokloster, Szwecja

*Wertumnus - starożytny rzymski bóg przemian, pór roku i dojrzewania plonów oraz handlu

Uzupełnij opis obrazu, wpisując odpowiednie przymiotniki. Wykorzystaj wyrazy z ramki.

Nos cesarza przypomina gruszkę, wargi składają się z dwóch
..... czereśni, nad którymi widać wąsy ze zboża. W miejscu brwi artysta umieścił kłosa
żyta, oczy zaś skomponował ze strąków grochu i owoców głogu. Głowę Rudolfa II - Wertumnusa zdobi
..... rozmiarów wieniec z kłosów zbóż (żyta, pszenicy, prosa), kolby
kukurydzy, kiści i winogron, w które wplecione
zostały oliwki, gałązki jarzębiny oraz owoce: granaty, figi, wiśnie, gruszki, śliwki i
inne. Szyję, potężny tors i ramiona cesarza, złożone z dyni oraz rzepy,
cebuli, czosnku, porów, pietruszek, karczocha i liści kapusty, zdobi
wieniec z kwiatów. Widzimy tu róże, lilie, irysy,
goździki, powój i inne, kolorowo kwitnące rośliny.

ogromny, czerwony, soczysty, okazały, ciemny, szeroki, dojrzały, długi, wielobarwny, duży,
biały, piękny

Karta pracy – wiersz – wersja 1.

WISŁAWA SZYMBORSKA

Wywiad z dzieckiem

Mistrz od niedawna jest wśród nas.
Dlatego czai się ze wszystkich kątów.
Zasłania twarz rękami i patrzy przez szparkę
Staje czołem do ściany, potem odwraca się nagle.

Mistrz odrzuca z niesmakiem absurdalną myśl,
że stół spuszczone z oka musi być stołem bez przerwy,
że krzesło za plecami tkwi w granicach krzesła
i nawet nie próbuje skorzystać z okazji.

To prawda, trudno świat przyłapać na inności.
Jabłoń wraca pod okno tuż przed oka mgnieniem.
Tęczowe wróble zawsze pociemnieją w porę.
Ucho dzbanuszka złowi każdy szmer.
Szafa nocna udaje bierność szafy dziennej.
Szuflada stara się przekonać Mistrza,
że jest w niej tylko to, co do niej wcześniej złożono.
Nawet w książce z bajkami otwartej znienacka
królewna zawsze zdąży usiąść na obrazku.

Czują we mnie przybysza - wzdycha Mistrz -
nie chcą obcego przyjąć do wspólnej zabawy.
Bo żeby wszystko, cokolwiek istnieje,
musiało istnieć tylko w jeden sposób,
w sytuacji okropnej, bo bez wyjścia z siebie,
bez pauzy i odmiany? W pokornym stąd - dotąd?
Mucha w pułapce muchy? Mysz w potrzasku myszy?
Pies nigdy nie może zdobyć się na nic innego,
jak sparzyć po raz drugi ufny palec mistrza?
Czy to jest ten właściwy ostateczny świat:
rozsypane bogactwo nie do pozbierania,
bezużyteczny przepych, wzbroniona możliwość?

Nie - krzyczy Mistrz i tupie tyłoma nogami
iłoma rozporządza - w tak wielkiej rozpacz,
że mało by tu było i sześciu nóg chrabąszcza.

Polecenia

1. Podkreśl w wierszu sformułowania zawierające informacje na temat Mistrza.

2. W przedostatniej strofie Mistrz zadaje pytania. Zapisz własnymi słowami dwa z tych pytań.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Opisz zachowanie Mistrza przedstawione w ostatniej strofie.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Karta pracy – wiersz – wersja 2.

WISŁAWA SZYMBORSKA

Wywiad z dzieckiem

Mistrz od niedawna jest wśród nas.
Dlatego czai się ze wszystkich kątów.
Zasłania twarz rękami i patrzy przez szparkę
Staje czołem do ściany, potem odwraca się nagle.

Mistrz odrzuca z niesmakiem absurdalną myśl,
że stół spuszczone z oka musi być stołem bez przerwy,
że krzesło za plecami tkwi w granicach krzesła
i nawet nie próbuje skorzystać z okazji.

To prawda, trudno świat przyłapać na inności.
Jabłoń wraca pod okno tuż przed oka mgnieniem.
Tęczowe wróble zawsze pociemniają w porę.
Ucho dzbanuszka złowi każdy szmer.
Szafa nocna udaje bierność szafy dziennej.
Szuflada stara się przekonać Mistrza,
że jest w niej tylko to, co do niej wcześniej złożono.
Nawet w książce z bajkami otwartej zniemacka
księżniczka zawsze zdąży usiąść na obrazku.

Czują we mnie przybysza - wzdycha Mistrz -
nie chcą obcego przyjąć do wspólnej zabawy.
Bo żeby wszystko, cokolwiek istnieje,
musiało istnieć tylko w jeden sposób,
w sytuacji okropnej, bo bez wyjścia z siebie,
bez pauzy i odmiany? W pokornym stąd - dotąd?
Mucha w pułapce muchy? Mysz w potrzasku myszy?
Pies nigdy nie może zdobyć się na nic innego,
jak sparzyć po raz drugi ufny palec mistrza?
Czy to jest ten właściwy ostateczny świat:
rozsypane bogactwo nie do pozbierania,
bezużyteczny przepych, wzbroniona możliwość?

Nie - krzyczy Mistrz i tupie tyłoma nogami
iłoma rozporządza - w tak wielkiej rozpacz,
że mało by tu było i sześciu nóg chrabąszcza.

Polecenia

1. Podkreśl w wierszu sformułowania zawierające informacje na temat Mistrza (jedno ze sformułowań zostało już podkreślone).

2. W przedostatniej strofie Mistrz zadaje pytania. Zapisz własnymi słowami dwa z tych pytań.

Dlaczego

.....

.....

.....?

Jak zmienić postrzeganie świata, aby

.....

.....

.....?

3. Opisz zachowanie Mistrza przedstawione w ostatniej strofie.

Mały Mistrz złości się, (co robi?)

.....

Nie chce się pogodzić (z czym?)

.....

.....

.....

Okazuje (jakie emocje?)

.....

.....

Karta pracy – wiersz – wersja 3.

WISŁAWA SZYMBORSKA

Wywiad z dzieckiem

Mistrz od niedawna jest wśród nas.
Dlatego czai się ze wszystkich kątów.
Zasłania twarz rękami i patrzy przez szparkę
Staje czołem do ściany, potem odwraca się nagle.

Mistrz odrzuca z niesmakiem absurdalną myśl,
że stół spuszczone z oka musi być stołem bez przerwy,
że krzesło za plecami tkwi w granicach krzesła
i nawet nie próbuje skorzystać z okazji.

To prawda, trudno świat przyłapać na inności.
Jabłoń wraca pod okno tuż przed oka mgnieniem.
Tęczowe wróble zawsze pociemnieją w porę.
Ucho dzbanuszka złowi każdy szmer.
Szafa nocna udaje bierność szafy dziennej.
Szuflada stara się przekonać Mistrza,
że jest w niej tylko to, co do niej wcześniej złożono.
Nawet w książce z bajkami otwartej znienacka
królewna zawsze zdąży usiąść na obrazku.

Czują we mnie przybysza - wzdycha Mistrz -
nie chcą obcego przyjąć do wspólnej zabawy.
Bo żeby wszystko, cokolwiek istnieje,
musiało istnieć tylko w jeden sposób,
w sytuacji okropnej, bo bez wyjścia z siebie,
bez pauzy i odmiany? W pokornym stąd - dotąd?
Mucha w pułapce muchy? Mysz w potrasku myszy?
Pies nigdy nie może zdobyć się na nic innego,
jak sparzyć po raz drugi ufny palec mistrza?
Czy to jest ten właściwy ostateczny świat:
rozsypane bogactwo nie do pozbierania,
bezużyteczny przepych, wzbroniona możliwość?

Nie - krzyczy Mistrz i tupie tyłoma nogami
iłoma rozporządza - w tak wielkiej rozpaczy,
że mało by tu było i sześciu nóg chrabąszcza.

Polecenia

1. W wierszu podkreślono dwa sformułowania zawierające informacje na temat Mistrza. Na ich podstawie nazwij cechy bohatera lirycznego.

.....
.....

2. W przedostatniej strofie Mistrz zadaje pytania. Zapisz dwa z tych pytań, które i Ciebie nurtują.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. W ostatniej strofie Mistrz złości się, tupie nogami, jest zrozpaczony. Wyjaśnij przyczynę takiego zachowania bohatera lirycznego.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Karta pracy – wiersz – wersja 4.

WISŁAWA SZYMBORSKA

Wywiad z dzieckiem

Mistrz od niedawna jest wśród nas.
Dlatego czai się ze wszystkich kątów.
Zasłania twarz rękami i patrzy przez szparkę
Staje czołem do ściany, potem odwraca się nagle.

Mistrz odrzuca z niesmakiem absurdalną myśl,
że stół spuszczone z oka musi być stołem bez przerwy,
że krzesło za plecami tkwi w granicach krzesła
i nawet nie próbuje skorzystać z okazji.

To prawda, trudno świat przyłapać na inności.
Jabłoń wraca pod okno tuż przed oka mgnieniem.
Tęczowe wróble zawsze pociemniają w porę.
Ucho dzbanuszka złowi każdy szmer.
Szafa nocna udaje bierność szafy dziennej.
Szuflada stara się przekonać Mistrza,
że jest w niej tylko to, co do niej wcześniej złożono.
Nawet w książce z bajkami otwartej zniemacka
królewna zawsze zdąży usiąść na obrazku.

Czują we mnie przybysza - wzdycha Mistrz -
nie chcą obcego przyjąć do wspólnej zabawy.
Bo żeby wszystko, cokolwiek istnieje,
musiało istnieć tylko w jeden sposób,
w sytuacji okropnej, bo bez wyjścia z siebie,
bez pauzy i odmiany? W pokornym stąd - dotąd?
Mucha w pułapce muchy? Mysz w potrzasku myszy?
Pies nigdy nie może zdobyć się na nic innego,
jak sparzyć po raz drugi ufny palec mistrza?
Czy to jest ten właściwy ostateczny świat:
rozsypane bogactwo nie do pozbierania,
bezużyteczny przepych, wzbroniona możliwość?

Nie - krzyczy Mistrz i tupie tyłoma nogami
iloma rozporządza - w tak wielkiej rozpacz,
że mało by tu było i sześciu nóg chrapaszczka.

Polecenia

1. W wierszu podkreślono dwa sformułowania zawierające informacje na temat Mistrza. Na ich podstawie wskaż cechy bohatera lirycznego.

energiczny, spolegliwy, ambitny, niepokorny, spokojny, aktywny

2. W przedostatniej strofie Mistrz zadaje pytania. Zapisz dwa z tych pytań, które i Ciebie nurtują.

Dlaczego

.....

.....

.....?

Jak zmienić postrzeganie świata, aby

.....

.....

.....?

3. W ostatniej strofie Mistrz złości się, tupie nogami, jest zrozpaczony. Wyjaśnij przyczynę takiego zachowania bohatera lirycznego. Wybierz właściwe odpowiedzi.

a) Nie został nagrodzony.

b) Czuje się ograniczony przez obowiązujące zasady.

c) Nie chce pogodzić się z zastaną rzeczywistością.

d) Czuje się obco w swoim domu.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

